

Esimene peatükk

Luud ei näinud vanad välja, aga mida Carole Seddon üldse luudest teadis? Töö siseministeeriumis oli teda aeg-ajalt kohtupatoloogidega kokku viinud, aga ta ei väitnud end nende salajaste teadmistega kursis olevat. Ta oli tavaline ühiskonnaliige – pensionil olles veelgi tavalisem.

Aga iga ühiskonnaliige, kes oli koolis kõige algelisemat anatoomiat õppinud, televiisorit vaadanud või kinos käinud, oleks aru saanud, et tegemist on inimluudega.

Carole nägi neid, kui ta end küünipõrandalt püsti ajas. Kui ta oli aru saanud, et vihm ei näidanud vähimatki hõrenemise märki, oli ta üritanud end hõveldamata laudade virnal mugavalt sisse seada. Lauad olid aja jooksul tumerohelise limaga kattunud, aga Carole'i püksid ja Burberry vihmamantel olid juba nii poriplekilised ning märjad, et natuke rohkem mustust ei tähendanud midagi. Ta kavatses oma Renault' plekitule istmele ajalehe laotada, kui teele pargitud auto juurde tagasi jõuab.

Võib-olla oli asi limas või ehk selles, et laudu oli hiljuti liigutatud, aga virn osutus ebakindlaks istumiseluseks. Kui Carole kogu keharaskusega lauavirnale toetus, oli virn ettepoole vajunud ja naise tseremoonitsemata küüni kõvale muldpõrandale tõuganud. Ümber kukkunud lauavirna alt tulid nähtavale erksinised väetisekotid ja ühest turritas välja eksimatult inimesele kuuluva reieluu kuulliigend.

Küün ei jäänud Carole Seddoni tavaliste jalutuskäikude teele. Tegelikult käis ta Downsi kriidiküngastel harva. Tema koera

Gulliveri tähelepanu hajus seal liiga kergesti kariloomade, küülikute ja teiste väiksemate, aga ääretult huvitavate loomade lõhnade tõttu. Kogu seda avarust arvestades oleks olnud julm koera rihma otsas hoida, aga Carole ei usaldanud Gulliveri selles osas, et too oma meeletutelt sööstudelt kriidiküngaste vahele tagasi tuleb. Täiuslikust labradori kasvatuses hoolimata ei olnud Gulliver loomu poolest maakoer. Ta tundis end kodus Fetheringi rannas; ta tundis randa hästi ja tuli oma donkihhotlikelt sööstudelt kajakate kannule, lainemurdja või tõusvee poolt randa uhutud huvitava rämpsjuurest alati turvaliselt tagasi. Carole arvas koguni, et koer leiaks vajadusel ise tee rannast koju High Tori nimelisse majakesse Fetheringi peatänaval.

Aga just nimelt rünnak rannas oli põhjuseks, miks Gulliver sel veebruaripärastlõunal perenaisega Downsis kaasas ei olnud. Nädal varem oli koer talle omase uljusega rünnanud võimalikku mereadrusse varjunud vaenlast ja tulnud tagasi vigastatud esikäppa longates. Vastane oli osutunud terava sakilise servaga roostes purgiks. Viivitamatu käik loomaarsti juurde, süstid ja side olid muutnud Gulliveri nukraks tubaseks loomaks, kes niutsus haledalt Aga pliidi kõrval ning sudis nina ja hammastega sitket sidet käpa ümber. Side oli kaetud kilega, et niiskust tõrjuda, kui Gulliver lonkas Carole'i kõrval õue oma hädasid tegema, mis oli ainus seltsielu, mis talle loomaarsti juhiste järgi järgmised kaks nädalat lubatud oli.

Sellepärast Carole Downsis oligi. Kui ta Gulliveri uudishimu pärast muretsema ei pidanud, ütles ta endale reipalt, oli ta vaba rändama. Aga südames teadis naine teist põhjust, miks ta sellise jalutuskäigu valis. Downsis oli tõenäosus inimesi kohata väiksem. Fetheringis oli Gulliver tema aksessuaar. Üksinda rannas jalutades võiks temast jääda mulje, et ta on üksildane.

Ta oli parkinud Renault' Weldishami külakese serva, mis asus Lõuna-Downsi lähedal ja jättis mulje, et seal pole suurt midagi

juhtunud sellest ajast saati, kui Agatha Christie oleks võinud selle mõne oma mõrvaloo sündmuskohaks valida.

Raagus puude kohal kõrgus saksi kiriku matsakas torn. Seal kohtusid eeldatavasti aristokraadid, alamaadel ja tavainimesed ning pinkide vahel välkusid kahtlustavad pilgud, kui pahategu oli tehtud. Külapubis Jänes ja Koerad võisid karmi aktsendiga vanamehed vahutavate õllekannude taga liiga palju rääkida ja sobivalt tähtsaid vihjeid poetada.

Weldishamis oli paar piisavalt jõukat maja, kus korraldada pidusid, kus võisid toimuda mõrvad. Peotäis väiksemaid maju võis pakkuda peavarju kohalikele ametimeestele – arstile, advokaadile, vikaarile –, kes ei olnud seltskondlikult päris kõrgtasemel, aga hindamatud kahtlusaluste ja tunnistajatena.

Külas, mille põllumajanduslikku otstarvet ei täpsustatud, oli kaks vana küüni, mis olid ideaalsed teise mõrvaohvri leidmiseks, kes oli ilmselt hanguga läbi torgatud. Ja siis veel väikesed ränikivist fassaadiga majakesed lihtrahvale – talutöölistele, aednikele ja ratassepale –, kelle omapärasel dialektis antud tunnistus annaks piltmõistatuse viimase tüki, mis laseb külla tulnud detektiivil järjekordse pahategija tapalava halastamatu õigusemõistmise hoolde anda.

Ehkki sellise mulje oleks Weldisham võinud jätta asjatundmatule vaatlejale, oli see aastatuhandevahetusel koduks sootuks teistsugusele tegelaskonnale. Kirik nägi ikka samasugune välja, ehkki kirikuliste loendamiseks polnud tavaliselt kolmanda käe sõrmi vaja appi võtta. Ja pärast rohkeid remonte kuulus Jänes ja Koerad nüüd ketile, mille missiooniks oli kohalike maaõomajade autentsuse ning individuaalsuse säilitamine.

Mõned mõisamajakesed jäidki mõisamajakesteks, ehkki nüüd elasid seal talutööliised, kes sõitsid kinnise kabiini, soojenduse ja muusikasüsteemiga traktoritega. Lihttööliised, kes ei olnud mõisa teenistuses, ei saanud endale Weldishami hindu lubada.

Teised majad olid muudetud tillukesteks kodudeks pensionäridele või londonlaste nädalalõpumajadeks. Advokaadid ja arstid, kes olid nüüd sotsiaalses hierarhias palju kõrgemal kui Christie aegadel, elasid endiselt keskmise hinnaklassiga majades, kust neil oli lühike tee tööle kohalikesse kontoritesse ja arstipraksistesse. Mõned kalestunud hinged sõitsid iga päev otsusekindlalt Londoni vahet; nende pidevaid kinnitusi, et nad on leidnud elukvaliteedi, õonestas tõsiasi, et pool aastat lahkusid ja saabusid nad oma maaidüllil kottpimedas.

Üks küla küünidest oli muudetud suurte tubade, kõrgete lagede ja üüratute küttearvetega maitsekaks elamuks. Teist, mille pehkinud õlgkatus rippus sisse langenud sarikatel, ei olnud ümber ehitatud ja selle renoveerimiseks esitati pidevalt taotlusi. Taotlused said aga alati ühesuguse vastuse. Külakomitee märkis ära, et teiste majade taga asuvale ehitisele puudus ligipääs ja selle kasutamine elamuna eeldaks Weldishami uue tee ehitamist, mis kahtlemata häiriks praegusi majaomanikke. Samuti on küün teistele majadele liiga lähedal; selle kasutamine elamuna tekitaks ainult tüli. Nii et hoolimata mõisa ja terve rea arendajate pingutustest, kes nägid küünis tohutut rahalist potentsiaali, jäi külakomitee endale kindlaks. Planeerijad, kes olid ülitundlikud ajakirjanduse kriitika suhtes teiste Lääne-Sussexi käkkide ja kolemajade aadressil, võtsid kriitikat kuulda, ning küün lagunes vaikselt edasi.

Oleks see Weldishamis paremini silma paistnud, oleksid kohalikud ehk teisiti arvanud, aga küün oli ehitatud majade rea taha lohku ja täiusliku Downlandi külakese külalised olid lagunevast küünist täielikus teadmatuses.

Ja kahest tõsiselt suurest maavaldusest üks oli eraomandis ning teine oli maahotelliks vurhvitud.

Carole Seddon ei tundnud Weldishami kuigi hästi. Ta oli korra Jäneses ja Koertes käinud, kui tema poeg Stephen oli teinud ühe

oma harvadest külaskäikudest lõunarannikule. Pubi ei olnud neile erilist muljet avaldanud. See sarnanes liiga palju tavapärasele maapubile, mille ehedust ja individuaalsust säilitas pubide kett.

Aga tal polnud Weldishamis sõpru ja tol pärastlõunal, kui ta oli Renault' ära parkinud, astus ta kindlal sammul külast välja viivale tee. Rada lookles üle kriidiküngaste kumeruste. Suvistel pärastlõunatel oleks see täis peresid ja tõsiseid matkajaid, kelle kaelas ripuks lamineeritud kaart. Niiskel veebruarilõpu reede pärastlõunal polnud siin peale Carole'i kedagi.

Küla jäi selja taha ja eespool ei näinud naine mingit märki inimasustusest. Inimene oli siin käinud, tarastanud kriidiküngaste kumerused tohututeks nelinurkseteks põldudeks, aga inimesed ei elanud siin. Silmapiir näis lõputuna, nagu oleksid künkad silmapiirini rullunud. Carole'il oli tunne, et ta võiks päevade kaupa kõndida, enne kui teist inimhinge kohtab.

See väljavaade ei teinud talle muret. Carole Seddon oli harjutanud end omaette olema, eriti pärast oma abielu lagunemist ja endise mehe Davidi halastamatul hinnangul juba tükk aega enne seda. Üksindus ja sõltumine teistest inimestest olid luksus, mida Carole endale ei lubanud.

Aga ta ei saanud eitada, et tundis puudust oma naabrist. Jude oli peaaegu kaks nädalat ära olnud sellest saati, kui lahkus ootamatult talle omase ebamäärase seletusega sihtkoha, kaaslase ja selle suhtes, kui kauaks ta kavatses ära jääda. Alles Jude'i eemal olles taipas Carole, kuidas ta oli hakanud sõltuma nende juhulikest kohtumistest, spontaansetest kutsetest veini jooma. Ehkki mitmetes küsimustes – tegelikult suuremas osas – olid nende vaated erinevad, pakkus lohutust võimalus kellegagi rääkida.

Ent Jude oli määramata ajaks Fetheringist eemal. Polnud mõtet selle pärast kurvastada. Carole oli kasvanud filosoofiaga, et tuleb lihtsalt edasi tegutseda. Ta tõmbas kootud mütsi lühikestel terashallidel juustel madalamale. Tema helesinised silmad vaatasid

raamideta prillide tagant otsustavalt rada enda ees. Ta oli kõhn naine, kiitsakas nagu kahvel, viiekümnendate eluaastate alguses, mil naised hakkavad nähtamatuks muutuma. Kui mitte arvestada, et ta oli tol pärastlõunal ainus inimene Downsis, poleks keegi talle teist pilku heitnud. Ja nii see Carole Seddonile meeldiski ning ta tahtis, et asjad nii jääksidki.

Ilm oli sombune ja pahaendeline, ähvardavad pilved olid valmis end uuesti vihmast tühjendama. Nende pingutused möödunud nädala jooksul olid maapinna raskeks ja kleepuvaks muutnud. Raja kõrgematel kohtadel pakkusid paljad kriidilapid tugevamat jalgealust, aga kohvikarva veega täidetud roobastes luuras libe pori. Tugevad kingad, mis Carole oli ostnud, kui varakult pensioonile jäädes end Lääne-Sussexis sisse seadis, said kiiresti mustaks, ning väikesed beežid poriplekid kirjasid Marks & Spenceri pükse ja isegi tema kalli Burberry vihmamantli alläärt. Carole taipas – liiga hilja –, et ehkki vihmamantel oli rannas jalutades äärmiselt praktiline, ei sobinud see Downsi kriidiküngastele. Vahet pole, ta peab selle lihtsalt keemilisse puhastusse viima.

Ta kõndis otsustavalt edasi. Nagu hommikused majapidamistööd ja Timesi ristsõna pärastlõunal, oli ka jalutuskäik vajalik osa Carole Seddoni päevakavas. Ilma nende tegevuste ja rituaalideta laius aeg tema ees piiritlematu ning ähvardavana. Gulliveri vigastus oli katkestanud varahommikused jalutuskäigud rannas; selle asemele tuli leida midagi muud. Mitte lihtsalt jalutuskäik, vaid mingi eesmärgiga kõndimine. Ja eesmärk, mille Carole oli endale selleks pärastlõunaks seadnud, oli kriidiküngaste kõige kõrgem koht, kust sai merele vaadata. Kui see saavutatud, võib ta tagasi autosse minna ja sõita Fetheringi, kus Gulliver teda innukalt, kuid nukralt tervitab.

Downsi kriidikünkad, kus polnud mäestiku järske tõuse, olid siiski samamoodi salapärased. Tipud ei varjanud küll kõrgemaid tippe, aga küngaste taga olid kõrgemad künkad. Pärast umbes poole-

tunnist kõndimist oli Carole enda meelest jõudnud kõige kõrgemasse punkti, kust ta võis vaadata sädelevate kasvuhoonetega lamedat kaldatasandikku, mis Inglise kanali ääres tuhmilt säras.

Aga sinna jõudes varjas merevaadet järgmine kõrgendik. Rada tema ees laskus lohku, kus kasvasid puud nagu karvad kehaõõnsuses. Lohu põhjas seisis vana ränikivist seintega küün, mis näis küll tugev, ent oli maha jäetud. Üks uks oli kadunud, teine rippus ühe hinge küljes. Küüni ees rohus seisis vana käru.

Küüni taga tõusis rada uuesti kõrgemale, kust võis ehk merd näha. Või kust võis nähtavale ilmuda Downsi järjekordne eelajalooline kungas.

Carole otsustas, et oli küllalt jalutanud. Ta unustas mere. Seda võib ta Fetheringiski näha, kui meeleheide nii sügav on. Autosse tagasi jõudes oleks ta tund aega kõndinud. Seda on täiesti piisavalt. Kõik, mida võis vaja olla tõestada, oleks selleks ajaks tõestatud. Ta võib tagasi keskkütte mugavuse juurde pöörduda.

Kui ta sellele otsusele jõudis ja end porisel kannal ringi pööras, hakkas sadama. Need ei olnud üksikud piisad, vaid tõeline uputus, mille mingi jumal taevases vihahoos tinavanni ümber lüües tekitas.

Paari sekundiga tilkus Carole'i villane müts veest, mis salakavalal kombel Burberry vihmamantli krae vahelt sisse imbus ja mööda kaela voolas. Vesi pritsis mantlihõlmalt alla ja leotas tema paksud püksid kiiresti läbi.

Carole oli keset Downsi kriidikünkaid, autost poole tunni kaugusel. Küün pakkus ainsat võimalikku varjualust lohutul talvisel maastikul. Ta jooksis selle poole.

Küün oli üsna tühi, ehkki kulunud triibud seintel andsid tunnistust saakidest, mida siin kunagi oli hoitud. Ja ehkki katus paistis remonti vajavat, oli see üllatavalt vettpidav. Siin-seal olid mõned sindlid ära kukkunud ja vesi pritsis eelmise vihma tekitatud lohkudesse. See ebaregulaarne plärtsumine mängis

primitiivset meloodiat, mis oli valjem kui katkematult katusele rabisev vihm.

Carole'ile torkas pähe, et ta oli asetanud end Lääne-Sussexi vähemusse. Ta oli üks vähestest, kes oli tegelikult küünis sees käinud, erinevalt paljudest, kes olid käinud ümber ehitatud küünides. See mõte tegi talle nalja.

Ta ootas kümme minutit, enne kui istumiskohta otsima hakkas. Aga vihm ei näidanud vähimatki hõrenemise märki. Halastamatud vihmapalakad olid päeva varakult pimedaks muutnud. Carole vaatas kella. Alles veerand neli. Ta annab vihmale pool tundi aega ja jõuaks teoreetiliselt veel päevavalges auto juurde tagasi. Loomulikult eeldusel, et päevavalgus tuleb veel tagasi.

Seega istus Carole lauavirnale. Ja virn vajus kokku. Ja nähtavale tulid sinised väetisekotid.

Kui ta oli inimese reieluu ära tundnud, kopsud õhku täis tõmmanud ja hinge kinni hoidis, kummardus ta kottide sisse vaatama.

Luudel ei olnud liha, need oli hallikasvalged, ja kui Carole järgmine kord õhku kopsudesse tõmbas, ei tundunud neil mingit lõhna olevat. Esialgne ülevaatus näis viitavat sellele, et tema ees olid inimese surnukeha jäänused.

Luud olid kahes kõrvuti seisvas sinises kotis kenasti virna laotud nagu kokkupanekut ootav mööblikomplekt.